

โครงการส่งเสริมการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑. ความสอดคล้อง

๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น : การเติบโตอย่างยั่งยืน

- แผนแม่บทย่อย : การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ

ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาหมอกควันและมลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และกรุงเทพมหานครกับปริมณฑล สาเหตุสำคัญมาจากการเผาในที่โล่ง ทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสุขภาพของประชาชนเศรษฐกิจของประเทศ และสิ่งแวดล้อมโดยรวม อีกทั้งยังส่งผลโดยตรงต่อการทำการเกษตร ทำให้ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และผลผลิตลดลง รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมการเผา ในพื้นที่พื้นที่การเกษตร และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการส่งเสริม "การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร" เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกแก่เกษตรกรให้ตระหนักถึงผลกระทบจากการเผา พร้อมส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรในการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

ประเทศไทยมีพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๑๕๓.๑๘ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๗ ของพื้นที่ประเทศ เกษตรกรกว่า ๕.๘ ล้านครัวเรือน ผลิตพืชมากกว่า ๒๐๐ ชนิด ทำให้เกิดวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรประมาณ ๘๐ ล้านตันต่อปี คิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า ๑ แสนล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๖๕) อย่างไรก็ตาม เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้และระบบบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้อย่างเป็นระบบ ทำให้มีการเผาทำลายวัสดุเหล่านี้โดยไม่เกิดประโยชน์ ทั้งที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การไถกลบเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตปุ๋ยหมัก วัสดุปลูก เชื้อเพลิงชีวมวล หรือการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มได้ การส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนแนวคิดจาก "No Burn" ไปสู่ "Green Gain" โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ และสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับชุมชน อีกทั้งยังลดการปล่อยฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM๒.๕ และก๊าซเรือนกระจกจากการเผาในพื้นที่เกษตร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้าน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG(Bio-Circular-Green Economy) และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ข้อที่ ๒ "ขจัดความยากจน" ข้อที่ ๑๒ "การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน" และข้อที่ ๑๓ "การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ"

สำนักงานเกษตรจังหวัดสระบุรีในฐานะหน่วยงานหลักด้านการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ด้านการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร และสร้างรายได้จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้กับชุมชนไทยสู่ระบบเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืน

/๓. วัตถุประสงค์.....

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร
- ๓.๒ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชนในการบริหารจัดการพื้นที่และแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร
- ๓.๓ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและลดความเสี่ยงจากภัยแล้ง
- ๓.๔ เพื่อสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

- ๔.๑ พื้นที่แปลงเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปลูกพืชใช้น้ำน้อย ตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนพุด จำนวน ๕ ราย พื้นที่ ๕ ไร่

๕. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๕.๑ ส่งเสริมการจัดทำแปลงขยายผลการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕.๑.๑ แปลงเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปลูกพืชใช้น้ำน้อย

อำเภอดอนพุด เป้าหมายเกษตรกรจำนวน ๕ ราย พื้นที่ ๕ ไร่

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่จัดทำแปลงเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปลูกพืชใช้น้ำน้อย

โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

(๑) เป็นพื้นที่ทำนา

(๒) เป็นเกษตรกรทำการเกษตรโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่เผา ใช้น้ำอย่างเหมาะสม เป็นต้น และขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร

(๓) เกษตรกรต้องไม่เป็นผู้มีรายชื่อเผาในพื้นที่เกษตรกรรมของตนเอง

(๔) เกษตรกรที่บริหารจัดการพื้นที่ด้วยการปลูกพืชใช้น้ำน้อยอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ หรือมีความต้องการเปลี่ยนมาปลูกพืชใช้น้ำน้อย

(๕) ควรมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ หรือมีระบบการให้น้ำที่เหมาะสมเพียงพอสำหรับใช้ในการเพาะปลูกพืชใช้น้ำน้อยตลอดฤดูกาลผลิต

(๖) เกษตรกรมีองค์ความรู้ สามารถเป็นวิทยากร หรือขยายผลความสำเร็จ

ต่อไปยังเกษตรกรรายอื่นในพื้นที่ใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเกษตรสำหรับ

ให้คำแนะนำการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ติดตามสถานการณ์ภัยแล้ง การคาดการณ์

สภาพอากาศ การเก็บตัวอย่างดิน ตรวจวิเคราะห์ดินแบบง่าย ใช้น้ำอย่างเหมาะสมตามค่าวิเคราะห์ดิน และรู้ปริมาณการใช้น้ำของพืชในแปลง เลือกใช้วิธีการให้น้ำพืชที่เหมาะสมได้ อย่างน้อยคนละ ๑ เรื่อง

(๗) เกษตรกรต้องขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยตามพื้นที่เพาะปลูกจริง ภายในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๙

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๙

๗. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙
๑. ส่งเสริมการจัดทำแปลงทดสอบการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๑.๑ แปลงเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปลูกพืชใช้น้ำน้อย												

๘. งบประมาณ

๘.๑ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙ แผนงานโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๐๗๐๑๑ ๕๒๒๐๑ ๒๐๐๒๐ ๐๐๐๐๐) กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๐๗๐๑๑ ๖๙๗๖ ๘๖๔๐ ๐๐๐๐) มีรายละเอียด ดังนี้

- ส่งเสริมการจัดทำแปลงทดสอบการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปลูกพืชใช้น้ำน้อย งบประมาณ ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน)

๘.๑.๑ ปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ (ขนาด ๕๐ กิโลกรัม) จำนวน ๕ กระสอบๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน)

๙. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๙.๑ ผลผลิต (output)

๑. แปลงเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมปลูกพืชใช้น้ำน้อย จำนวน ๕ ไร่
๒. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ราย
๓. ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร
๔. เกิดรายได้จากการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๙.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๑. ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการสร้างรายได้จากเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร้อยละ ๖๐

๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถบริหารจัดการพื้นที่ปลูกพืชใช้น้ำน้อยได้

๓. ร้อยละ ๑๐ ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการสร้างรายได้จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๙.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕ ราย
๒. เกษตรกร ทำแปลงเรียนรู้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย จำนวน ๕ ไร่
๓. ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร

/เชิงคุณภาพ...

เชิงคุณภาพ

ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการสร้างรายได้จากเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ร้อยละ ๖๐

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการสร้างรายได้จากเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑๑. การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้

๑๑.๒ ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร

๑๒. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด

- นายจัชชณิพัฒน์ พัฒชนะ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
โทรศัพท์ ๐๓๖-๓๙๕๕๘๘๙